МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ДОСЛІДНИКІВ ОСВІТИ

ЗБІРНИК

наукових праць студентів
та молодих учених

(за матеріалами ІІ Всеукраїнської студентської
науково-практичної
Інтернет-конференції
«СУЧАСНІ ФІЛОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ:
ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ»
20 березня 2020 рік)

19 березня 2021 рік

Міністерство освіти і науки України

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Факультет іноземних мов

Регіональний центр навчання іноземних мов

Українська асоціація дослідників освіти

ЗБІРНИК

наукових праць студентів
та молодих учених

(за матеріалами ІІІ Всеукраїнської студентської науково-практичної Інтернет-конференції
«СУЧАСНІ ФІЛОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ:
ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ»
19 березня 2021 рік)

Умань 2021

УДК 37 (082)

Головний редактор:

Бріт Надія Михайлівна – директор Регіонального центру навчання іноземних мов, кандидат педагогічних наук, професор кафедри англійської мови та методики її навчання

Редакційна колегія:

Постоленко Ірина Сергіївна	Декан факультету іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання
Комар Олег Станіславович	Доктор педагогічних наук, доцент, т. в. о. завідувача кафедри англійської мови та методики її навчання
Білецька Ірина Олександрівна	Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов
Безлюдна Віта Валеріївна	Доктор педагогічних наук, доцент, т. в. о. завідувача кафедри іноземних мов
Бондарук Яна Володимирівна	Заступник декана з наукової роботи факультету іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання

Відповідальний за випуск: викладач кафедри теорії та практики іноземних мов Гурський І.Ю.

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність уміщених у збірнику матеріалів.

341 **Збірник** наукових праць студентів та молодих учених (За матеріалами ІІІ Всеукраїнської студентської науково-практичної Інтернет-конференції «Сучасні філологічні дослідження: традиції та інновації», 19 березня 2021 р.). Умань: Візаві, 2021. 286 с.

До збірника увійшли матеріали досліджень студентів та молодих учених філологічного та методичного напрямів, які обговорювалися на ІІІ Всеукраїнській студентській науково-практичній Інтернет-конференції «Сучасні філологічні дослідження: традиції та інновації», зокрема: сучасні тенденції в романо-германській філології, перекладознавстві, міжкультурній комунікації та методиці викладання іноземних мов. Видання призначене для здобувачів вищої освіти та кола молодих дослідників, які цікавляться науковими здобутками в галузі іншомовної освіти сьогодення.

УДК 37 (082)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ЗМІСТ

Передмова…….. 9

Inna Antoniuk
THE ROLE OF MOTIVATION IN TEACHING PRIMARY SCHOOL LEARNERS…… 10

Anita Bahdasarian
DEVELOPING SOCIAL-CULTURAL COMPETENCE IN THE 8TH GRADE ENGLISH LEARNERS…… 13

Михайло Бевз
СЕМАНТИЧНИЙ СТАТУС УСІЧЕНЬ, ЯКІ ФУНКЦІОНУЮТЬ У СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ПРЕСІ…… 16

Каріна Безека
АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТІВ «МУЖНІСТЬ» ТА «ЖІНОЧНІСТЬ» В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ……. 20

Yana Blashkun
THE EFFECTIVENESS OF ROLE PLAY IN TEACHING SPEAKING FOR SECONDARY SCHOOL LEARNERS…….. 25

Марина Божко
ДО ПИТАННЯ КАТЕГОРИЗАЦІЇ ОСОБИСТОГО ІМЕНІ……. 27

Артур Бойко
ЛЕКСИКОГРАФІЧНА ФІКСАЦІЯ КУЛЬТУРНО ЗНАЧУЩОЇ ІНФОРМАЦІЇ: СЛОВНИК КУЛЬТУРИ…… 30

Альона Бурмістрова
ОБРАЗНО-МЕТАФОРИЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ЗНАЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ЕТНОКУЛЬТУРНИМ КОМПОНЕНТОМ…….. 32

Богдан Бушуєв
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ВИМОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗМИНОК…….. 35

Ольга Владичина
ФЕНОМЕН РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЛЮДСЬКИХ ЯКОСТЕЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРАХ ЧЕРЕЗ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З КОМПОНЕНТАМИ-ЗООНІМАМИ…….. 37

Сергій Волянський
ЧАСТИНОМОВНА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ КОМПОНЕНТНОГО СКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ БЕЛЬГІЙСЬКОГО АРЕАЛУ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ……... 40

Viktoriia Hlushchenko
IMPACT OF STUDENTS' ANXIETY ON THE ABILITY AND DESIRE TO SPEAK IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM…… 44

Василь Гончаров
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОДКАСТІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ……. 47

Наталія Гончарук
ВОЗВЕЛИЧЕННЯ ДУХОВНОГО ЧЕРЕЗ БУДЕННЕ У ШЕКСПІРІВСЬКИХ СОНЕТАХ……. 51
Iryna Hrabova
THE STRATEGIES IN OVERCOMING HIGH SCHOOL LEARNERS' RELUCTANCE AND SPEECH INCERTITUDE……. 55
Тетяна Грицько
ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ……. 59
Олександра Гусаченко
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ…… 62
Svitlana Derkach, Inna Yavorska
INDISPENSABLE PART OF USING GAMES IN TEACHING ENGLISH GRAMMAR…… 66
Alina Dovhopola
THE ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING GAMES IN TEACHING AND LEARNING VOCABULARY…… 68
Леся Драч
ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА……. 72
Valeriia Dubynska
DEVELOPING 2ND AND 3RD YEAR LEARNERS' WRITING SKILLS…… 75
Валентин Дубов
ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЧИННИК СТИМУЛЮВАННЯ ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ……. 77
Anastasiia Zhovtobriukh
CHARACTERISTIC FEATURES OF THE IRISH VERSION OF THE ENGLISH LANGUAGE……. 82
Ольга Жупаник
ЕФЕКТИВНА ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ…….. 88
Yuliia Zabudska
TEACHING SPOKEN INTERACTION TO INTERMEDIATE ENGLISH LEARNERS……. 92
Oksana Zahoruiko
USING SIMULATIONS FOR DEVELOPING INTERMEDIATE ENGLISH LEARNERS' COMMUNICATIVE SKILLS…….. 94

Oleksandra Zviriaka 97
SPEAKING ACTIVITIES FOR USING AT ENGLISH LESSONS FOR 6th GRADE LEARNERS……..
Anastasiia Ivanova
USING CREATIVE TASKS IN TEACHING ENGLISH HOMOPHONES TO PRIMARY SCHOOL LEARNERS…….. 100
Євгенія Іванченко
ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗМІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ……... 103
Олександр Кель
НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ В РОМАНІ ТОМАСА КІНІЛЛІ «СПИСОК ШИНДЛЕРА»…….… 107
Anna Kyliushyk
GROUP WORK AND ITS INFLUENCE ON DEVELOPING PRIMARY STUDENT'S READING SKILLS IN CLASS …….. 109
Ганна Кичій
АУДІЮВАННЯ ЯК СУЧАСНИЙ МЕТОД ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ…….… 111
Тетяна Ковальковська
ЖАХЛИВІ НАСЛІДКИ НАУКОВОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ В РОМАНІ «ОСТРІВ ДОКТОРА МОРО» Г. ВЕЛЛСА……... 115
Olha Kozhevnikova
THE EFFECTS OF USING COLLABORATIVE LEARNING IN ENGLISH LANGUAFE CLASSROOM…… 119
Kyrylo Koliesnik
EFFECTIVE ACTIVITY TASKS OF TEACHING PRONUNCIATION TO PRIMARY SCHOOL ENGLISH LANGUAGE LEARNERS…….. 122
Anna Krochak
USING GAMES FOR TEACHING VOCABULARY TO THE 3RD GRADE LEARNERS…….……. 125
Дарія Курінна
КОНЦЕПТ «УСПІХ» В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВНИХ КУЛЬТУРАХ…….…… 128
Вікторія Левченко
ГРА ТА ПРОЕКТ ЯК МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ…….…. 131
Olha Lemekha
SOME PECULIARITIES OF READING DIFFICULTIES IN PRIMARY EFL LEARNERS…….…. 135
Tetiana Lytvyniuk
LEXICAL FEATURES OF ENGLISH IN IRELAND…….…. 136

Oleksii Lytvyniuk 140
GAMES FOR MOTIVATING LEARNERS FOR STUDYING ENGLISH……
Mariia Lisnychenko
DEVELOPING INTERMEDIATE ENGLISH LEARNERS' SPEAKING SKILLS THROUGH INTERACTIVE ACTIVITIES……. 143
Kateryna Lohvynenko
FORMING AWARENESS OF USING -ED ENDING IN PRIMARY SCHOOL LEARNERS…… 145
Maryna Lukianova
WAYS OF ENHANCING LEARNERS' PARTICIPATION IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM……..... 148
Iryna Martyniuk
TEACHING SPEAKING THROUGH INTERACTION IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM……. 152
Валентина Мацак
РОЛЬ РІЗНИХ ВИДІВ ЧИТАННЯ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ НАВИЧКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ……. 155
Viktoriia Moisei
PROBLEM OF TEACHING READING TO PUPILS IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM…… 158
Iryna Nazarchuk
EFFECTIVE TECHNIQUES OF PRESENTING ENGLISH GRAMMAR IN PRIMARY SCHOOL……... 160
Лілія Нижник
ФАКТОРИ РОЗВИТКУ АМЕРИКАНСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ……. 164
Sofiia Novosad
WAYS OF PRESENTING VOCABULARY TO THE 5TH GRADERS IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM……. 166
Aliona Ostapenko
ICT TOOLS IN SPOKEN LANGUAGE PROFICIENCY OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS……. 169
Алла Паладьєва, Віолета Кравченко
ТИПИ ІНТЕРТЕКСТІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ……. 171
Алла Паладьєва, Дмитро Паламарчук
МОДАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВИ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ……. 175
Алла Паладьєва, Анастасія Шилюк
ЖАНРОВИЙ ПРОСТІР ДИСКУРСУ ПЕРЕМОВИН……. 180
Yuliia Pastushko
MISTAKE CORRECTION IN TEACHING ENGLISH PRONUNCIATION……. 185

Vadym Pashkovskyi
TECHNIQUES FOR TEACHING GRAMMAR IN PRIMARY SCHOOL……. 188
Oksana Pelepei
IMPROVING INTERMEDIATE LEARNERS` SPEAKING SKILLS VIA ON-LINE PLATFORMS …… 191
Daria Pelypenko
EXPLORING FACTORS AFFECTING ACTIVE VOCABULARY PRACTICE……. 194
Alla Pidkuiko
THE USE OF INTERACTION TO DEVELOP PRE-INTERMEDIATE ENGLISH LEARNERS' SPEAKING SKILLS……. 196
Kateryna Pivtorak
THE ROLE OF ICT IN THE ENGLISH LANGUAGE TEACHING AND LEARNING……. 199
Ольга Подобедова
ПРОБЛЕМА КЛАСИФІКАЦІЇ МОВЛЕННЄВИХ АКТІВ…. 202
Anna Polianchuk
LANGUAGE ENVIRONMENT IN TERMS OF SECOND LANGUAGE LEARNING……. 208
Марина Радзівіл
ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ РОЛЬОВИХ ІГОР НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ……. 211
Aleksandr Reient
INFORMATION TECHNOLOGY AS A WAY OF ENHANCING STUDENTS' MOTIVATION TO LEARN A FOREIGN LANGUAGE……. 214
Maryna Rudenko, Svitlana Derkach
WAYS OF BECOMING COMPETENT AND PRODUCTIVE COMMUNICATORS IN PRACTICING ENGLISH ……. 217
Анастасія Січкар
ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІДІОМАТИКИ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ…… 222
Tamara Skala
USING GAMES TO ENHANCE PRE-INTERMEDIATE ENGLISH LEARNERS' VOCABULARY …….. 228
Ann Slupitska
EVOLUTION OF TRAVEL WRITING GENRE……. 230
Andrii Sotnichenko
SOME FEATURES OF TPR METHOD APPLICATION IN PRIMARY SCHOOL WHILE TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE……. 233
Роман Тарасюк
ІГРЕМА ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ФЕНОМЕН……. 236

Yuliia Tymoshchuk
EFFECTIVE TECHNIQUES OF CORRECTING 7TH GRADE LEARNER'S MISTAKES DURING ACCURACY DEVELOPMENT SPEAKING ACTIVITIES…….. 241
Аліна Ткаченко
КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ……..…… 244
Ярослава Траченко
РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ВРАХУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ АДРЕСАТА В ТЕКСТОВОМУ ПРОСТОРІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ТОНІ БЛЕРА……..…….. 247
Viktoriia Chereushenko
THE USE OF L1 IN L2 GRAMMAR TEACHING……..……. 252
Ірина Шабтай
ВПЛИВ ҐЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ НАЙМЕНУВАНЬ ОСІБ ЗА ПРОФЕСІЄЮ…..……. 255
Valentyna Shvets
APPLYING AND ADAPTING LISTENING AUTHENTIC MATERIALS WHILE TEACHING ENGLISH IN GRADE 7…….. 258
Єлизавета Шемонаєва
ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ…… 261
Вікторія Шеремет
РОЗУМІННЯ ТЕРМІНУ «КОНЦЕПТ» У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ…….…… 264
Роман Шмалюк
ЗНАЧЕННЯ ПАРЕМІЙ У НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНІЙ СПЕЦИФІЦІ ПОБУТУ ТА ЖИТТЯ АНГЛІЙЦІВ…..…… 267
Крістіна Шпак
СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ ЯК СЕРЕДОВИЩА ІСНУВАННЯ СЛІВ-РЕАЛІЙ……..…….. 269
Світлана Шумаєва, Оксана Зубатюк
ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНИХ ПРАКТИК НАВЧАННЯ В ДЕРЖАВНИХ ШКОЛАХ НЬЮ-ДЖЕРСІ…… 272
Олена Яковлєва
НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ В РОМАНІ УЇЛКІ КОЛЛІНЗА «МІСЯЧНИЙ КАМІНЬ»……..…… 275
Oleh Yaloza, Svitlana Derkach
CONSIDERABLE BENEFITS OF MUSICALLY TRAINED LANGUAGE LEARNERS IN CLASS …….. 277
Дарина Ящук
СЕМАНТИКА ВЛАСНОЇ НАЗВИ В АНТРОПОНІМІЇ…..……. 281

вигляді засобів зовнішньої інтертекстуальності – текстових включень, найчастіше цитат і алюзій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арнольд И. В. Семантика, Стилистика. *Интертекстуальность: сб. ст.* / науч. ред.: П.Е. Бухарин. М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ». 2014. 452 с.
2. Бахтин М. М. Проблемы поэтики Достоевского. М.: Художественная литература, 1972. 470 с.
3. Барт Р. S. Z. М.: Эдиториал УРСС, 2001. 231 с.
4. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность. Изд-е 7-е. М.: ЛКИ, 2010. 264 с.
5. Смирнов И. П. Порождение интертекста (Элементы интертекстуального анализа с примерами из творчества Б.Л. Пастернака). *Wiener Slawistischer Almanach*. 1985. Sonderband 17. 206 p.
6. Чорновол-Ткаченко Р. С. Теорія інтертекстуальності: цілі, завдання, методи. *Вісник СумДУ*. 2006. 11 (95). Т 2. С. 82–87.
7. Beaugrande R. de. Text and Sentence in Discourse Planning. *Text vs. Sentence: Basic Questions of Text Linguistics*. 1979. Vol. III.

Алла Паладьєва,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань

Дмитро Паламарчук,
магістрант І курсу,
факультет іноземних мов,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань

МОДАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВИ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ

Особлива увага при укладанні ділового листа звертається на синтаксичну організацію текстового матеріалу. З огляду на це, при моделюванні композиційної схеми ділового листа важлива роль відводиться поділу тексту на абзаци, які в окресленому писемному жанрі ділового дискурсу мають специфічні риси. Абзаци не є автономними одиницями. Вони взаємопов’язані у структурному відношенні не лише формальними зв’язками, але й змістовими. Проілюструємо вищесказане релевантним мовним матеріалом. У ділових листах широко використовуються такі лексеми-зв’язки: *in order to ..., even if you*

..., contrary to what ..., in addition ..., in the latter case ... . Цю функцію також виконують повтори: *"In reply to your letter of 10 March we send you herewith our latest catalogue. The catalogue features the complete range of our current lines."*

Абзац може також бути частиною цілого речення, проте в цьому випадку при укладанні ділового листа такі частини тексту відокремлюються не крапкою, а комою, або крапкою з комою [3]. Наприклад:

"In this case, allow us to introduce ourselves:

our suppliers are selected for the quality of their manufacture;

our daily contacts with manufacturers guarantee that your specific needs are dealt with rapidly;

our after-sales service is in a position to act at short notice.

In addition, our New York office is organized so as to locate and supply quickly the goods."

Виклад від першої особи як граматичний засіб є своєрідним прийомом створення стильової риси, яку в контексті нашого дослідження ми вважаємо за доцільне назвати «активізаційною». Її роль полягає в активізації уваги читачів. До «активізаційних» засобів належать авторські оцінки, які знаходять відлуння в монофункціональних листах (лист-привітання, лист-співчуття, лист-подяка, тощо). Зауважимо, що окреслені авторські оцінки відображені в наведених уривках із ділових листів:

"I am delighted to hear of your new appointment to the Board ..."

"I was grieved to hear of the death of your colleague ..."

"I had the pleasure of meeting you ..."

Ставлення до переданого змісту може виражатися такими засобами оцінки, як прикметниками: *important, desirable, regular, reasonable, irrelevant, main, great*: *"We want to express the hope that our business relationships will continue to develop in the same pleasant and trusting manner."*

Зауважимо, що в діловому листі використовуються кліше, які слугують маркерами логічної акцентуації та використовуються в основному на початку

абзацу (*it is hoped, it should be pointed out, it should be made clear, it might be useful, it is gratifying to note, as for ...*).

Якщо експресивність тексту контракту виявляється суттєвою мірою в точності вживання слів, логічності, максимальній точності викладу (так званій «інтелектуальній експресивності»), то експресивність ділових листів знаходить відлуння в наявності мовних елементів, які є характерними для розмовного літературного стилю [2]. Одними із таких елементів є якісні прикметники суб'єктивно-оціночного значення, використання яких пов'язане з потребою адресанта створити сприятливе враження. Ділові листи набувають розмовного забарвлення також завдяки використання лексем *(to face up, to build up, to bring about, to speed up, to come off, to open up):*

"In order to meet this demand we are bringing out "WEARTEX", a new line of cotton fabrics which combine resistance to wear with general flexibility."

До розмовних елементів у текстовому просторі ділового листування ми можемо віднести такі:

- розмовні вирази та звороти *(of course, to be likely, somewhat, to be happy, to be sorry): "We will <u>be happy</u> to supply any additional information you may require about materials and prices."*;
- розмовна фразеологія *(to put in hand, on the other hand): "We would advise you, therefore, to let us <u>put in hand</u> order by the end of the month."*;
- синтаксична структура простого речення. Використання простого речення на тлі громіздких синтаксичних конструкцій надає тексту контрастного забарвлення. Наприклад: *"As for our prices quoted c.i.f. Dublin, you will agree that they are considerably lower than those of manufacturers of similar batteries, both here in Japan and elsewhere. The quality of our products remains the same."*

Зазначимо, що структурна модель простого речення також використовується у структурних блоках: вступ, підведення підсумків:

"Dear Sirs,

We are pleased to have your enquiry ...

We look forward to your reply."

Стосовно лексичних стилістичних прийомів, їх використання має на меті – звернення уваги читача на важливу думку чи деталь. У ділових листах автори часто вдаються до використання епітетів та метафор. Проілюструємо вищесказане використовуючи релеввантний мовний матеріал.

"Dealers who have displayed our brightly coloured range have reported good sales even in the present season, when hardware sales are usually at their lowest." У мікроконтексті використано епітет "*brightly coloured range* ".

"However, we certainly seem to have slipped up badly with your consignment." У мікроконтексті використано метафоричний вираз *"to have slipped up badly with your consignment"*.

При передачі негативного ставлення адресанта до означеного явища в тексті застосовується евфемізація, яка зазвичай слугує для вираження обережності та стриманості. Наприклад: *"We consider it surprising that two or three Indian manufacturers have recently launched ultra-lightweight models."*

Кльочовою стильовою рисою, яка характерна для ділового листування, є своєрідна реалізація категорії текстової модальності у вигляді категорії можливості (на відміну від текстів контрактів, де переважає категорія зобов'язання). У діловому листі висока питома вага речень, в яких використовуються модальні дієслова "may", "might", "would".

Дієсловом "may" виражається ймовірність виконання або невиконання будь-якої дії, що частіше залежить від обставин, які в окремих випадках вказані в тексті [1]. Наприклад: *"Our annual requirements for metal fittings are considerable, and we may be able to place substantial orders with you if your prices are competitive and your delivery prompt."*

Означене модальне дієслово в діловому листуванні використовується для вираження припущення, або навіть впевненості: *"We will be happy to supply any additional information you may require about materials and prices."*

Для вираження припущення також часто використовується дієслово "might". Наприклад: *"We took the initiative of passing your catalogue to Borger Bros., who might be interested."*

Варто акцентувати увагу на випадках, в яких значення дієслова “may” репрезентується повинністю. З огляду на це, в реченні наявні лексичні засоби, які в комбінації із дієсловом “may” моделюють контекст для реалізації окресленого значення [1]. Наприклад: *“Extra coil tubing may be delivered only at wooden and metal drums, covered by wood outside.”* У цьому мікроконтексті лексема “only” є транслятором категоричного, обмежувального значення.

Заслуговують також на увагу окремі випадки використання поліфункціонального дієслова “would” у ділових листах. Означене модальне дієслово використовується найчастіше для вираження наміру, бажання, сподівання, готовності [1]. Наприклад: *“If the Cookhand 2000 unit meets our high expectations we would hope to place a further order with you in the nearest future.”*

Дієслово “would” утворює цілий ряд вступних фразових єдностей: “Would you please … ”, “We would appreciate … ”, “We would be grateful ...”. Наприклад: *“We would be grateful for your preliminary comments as soon as possible.”*

У текстах ділових листів використовується інверсія. Наприклад: *“Should you wish to obtain more detailed information about any of these appliances, the enclosed reply-card is to be returned.”*

Слід зазначити, що повтор і паралельні конструкції, слугуючи показниками мовної надмірності, є не типовими для ділових листів. Випадки їх вживання надзвичайно рідкісні:

“If you are aware of the quality of our service, consult our new catalogue now, you will find that our range of products has increased. If you are already aware of Sabrel, one or more of our products will almost certainly interest you.”

Поширеними в комерційній кореспонденції є перелічування, які уможливлюють повний виклад відомостей про товар, майбутню угоду, тощо. Наприклад: *“Enclosed with this letter you will find samples in varying colors, a copy of our brochure setting out all details of possible applications of the fabric, a current price-list quoting terms for overseas delivery.”*

У діловому листуванні використовуються також вставні конструкції для повідомлення додаткової інформації. Вони вводяться в текстовий простір

ділового листа з метою збереження позитивного тону листа, часто випереджаючи можливу реакцію адресата на повідомлення, або повідомляючи інформацію, яка ймовірно знадобиться адресату. Наприклад: *"I regret that (although I have checked very thoroughly) I can find no trace of your payment."*

Таким чином, у ділових листах виробляються певні норми використання граматичних форм, конструкцій та стилістичних прийомів задля досягнення запланованої прагматичної мети. Відбір конструкцій та форм, зміна специфіки функціонування певних елементів тексту свідчить про тісний зв'язок між лінгвістичними та екстралінгвістичними факторами здійснення ділової комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беляева Е. И. Функционально-семантические поля модальности в английском и русском языках. Воронеж: ВГУ, 1985. 180 с.
2. Гарбовский Н. К. Семантико-синтаксические проблемы теории языка и перевода. М., 1986. С. 47–63.
3. Bovee C. L., Thill J. V. Excellence in Business Communication. New York: McGraw-Hill, Inc., 1991. 542 p.

Алла Паладьєва,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань

Анастасія Шилюк,
магістрантка І курсу,
факультет іноземних мов,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань

ЖАНРОВИЙ ПРОСТІР ДИСКУРСУ ПЕРЕМОВИН

Сучасна лінгвістика демонструє зростаючий інтерес до мультиаспектного вивчення дискурсу перемовин. Це зумовлено всезростаючою необхідністю економічної кооперації, спричиненою виникненням: економічних зон, мультинаціональних концернів, спільних підприємств, ефективне